

شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک تجهیزات پزشکی بخش اتاق عمل یک مرکز آموزشی

درمانی: رویکرد ایمنی بیمار و پرسنل

روح الله کلهر^۱ مهران قلعه نوی^۲ رفعت محبی فر^۳ سهیلا غلامی^۴ صلاح الدین خداکریمی^۵

چکیده

مقدمه و هدف: امروزه دسترسی به تجهیزات پزشکی مناسب، بر رضایتمندی بیمار، ارائه مطلوب خدمات و عملکرد بیمارستان‌ها، ایمنی بیمار و پرسنل اثرگذار است و فقدان، خرابی و یا استفاده نادرست از آنها باعث افزایش اقامت بیمار می‌شود. با توجه به نقش فراگیر تجهیزات پزشکی در ارائه مراقبت سلامت در تشخیص و درمان بیماری‌ها، تدوین و اجرای برنامه‌های مدیریت ایمنی و مدیریت خطر در ارتباط با این دستگاه‌ها برای سیاست‌گذاران حیطة سلامت صاحبان صنایع پزشکی و کلیه فراهم‌کنندگان مراقبت سلامت لازم و ضروری و تأثیرگذار است. هدف از این پژوهش شناسایی و ارزیابی ریسک تجهیزات پزشکی بخش اتاق عمل مرکز آموزشی درمانی کوثر قزوین با نگاهی بر مدیریت ایمنی بیمار و پرسنل شاغل در این بخش می‌باشد.

روش پژوهش: این مطالعه از نظر هدف از نوع توصیفی و از نظر نتایج کاربردی است که به صورت مقطعی در مرکز آموزشی درمانی کوثر قزوین انجام شده است. پژوهشگر در ابتدا به مطالعه‌ی کتب و مقالات علمی معتبر پرداخته و اطلاعات لازم و مرتبط با موضوع مورد پژوهش گردآوری گردید. سپس با بهره‌گیری از روش مشاهده مستقیم، مصاحبه با افراد مسؤؤل و صاحبان فرایند گردآوری داده‌ها آغاز گردید. محیط مورد مطالعه کلیه تجهیزات پزشکی بخش اتاق عمل مرکز آموزشی درمانی کوثر قزوین و ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش کاربرگ‌های *FMEA* و *PHA* بود. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی توسط نرم افزار *EXCEL* صورت گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش که با بررسی بروی ۶۵ قطعه مربوط به ۱۰ قلم از تجهیزات پزشکی انجام گرفت نشان داد که از این تعداد ۳۴ قطعه با ریسک قابل قبول و ۳۱ قطعه با ریسک غیرقابل قبول شناسایی شدند که بیشترین میزان ریسک شناسایی شده مربوط به شلنگ‌های ورودی و خروجی ماشین بیهوشی با عدد *RPN* به میزان ۳۰۰ و کمترین آن مربوط به باتری ترازوی نوزاد با *RPN* به میزان ۱۸ می‌باشد. همچنین بیشترین خطرات شناسایی شده از نوع خطرات مکانیکی و کمترین آن ارگونومیک است.

نتیجه‌گیری: بسیاری از خطرات شناسایی شده توسط پرسنل قابل پیشگیری هستند و مدیریت ریسک ایجاب میکند تا روند استفاده از تجهیزات پزشکی با دقت بیشتری صورت پذیرد تا کارایی و کیفیت مراقبت‌ها بهبود یابد. شناسایی و مدیریت این خطرات می‌تواند منجر به افزایش ایمنی بیماران و پرسنل شود.

کلید واژه‌ها: خطرات، ریسک، ارزیابی ریسک، بخش اتاق عمل، تجهیزات پزشکی، *FMEA*، *PHA*

^۱ استادیار، دکتری مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
^۲ مربی عضو هیات علمی گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی قزوین - دانشجوی دکترای بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

^۳ دانشیار گروه مدیریت بهداشت و درمان، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۴ کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۵ کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران